

ЦИФРОВЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ І ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

DIGITAL ENTREPRENEURSHIP AS A TOOL FOR SOCIAL PARTNERSHIP AND RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF WAR AND POST-WAR RECONSTRUCTION

УДК 338.2:004.9

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.19-6>

Воронкова В.Г.¹

д.ф.н., професор,
завідувачка кафедри управління
та адміністрування
Інженерний навчально-науковий інститут
імені Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету

Нікітенко В.О.²

д.ф.н., доцент,
Інженерний навчально-науковий інститут
імені Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету

Іванов І.І.³

аспірант,
Інженерний навчально-науковий інститут
імені Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету

Voronkova Valentyna

Y. M. Potebnya Engineering Education
and Scientific Institute,
Zaporizhzhia National University

Nikitenko Vitalina

Y. M. Potebnya Engineering Education
and Scientific Institute,
Zaporizhzhia National University

Ivanov Ivan

Y. M. Potebnya Engineering Education
and Scientific Institute,
Zaporizhzhia National University

У статті розглянуто роль цифрового підприємництва як інструменту соціального партнерства та відповідальності в умовах війни та повоєнного відновлення України. Досліджено напрями удосконалення цифрового підприємництва в соціальному партнерстві в період кризи та встановленого миру, виокремлено цифрові інструменти підтримки соціально відповідального бізнесу. Описано цифрове підприємництво як засіб інтеграції вразливих груп населення, зокрема ВПО, ветеранів та молоді, та розкрито моделі соціально відповідального бізнесу. Детально розглянуто вплив цифрових технологій на економічне відновлення, зокрема використання електронної комерції, інновацій та онлайн-платформ, які сприяють економічній активності. Визначено рекомендації щодо розвитку цифрового підприємництва через підтримку стартапів, інвестування в інновації, створення сприятливих умов для соціально орієнтованого середовища.

Ключові слова: цифрове підприємництво, соціальне партнерство, соціальна відповідальність, цифрові технології, умови війни і повоєнного відновлення.

The article explores the role of digital entrepreneurship as a key tool for fostering social partnership and responsibility amid the challenges of war and the post-war recovery in Ukraine. Digital entrepreneurship represents an innovative form of economic activity, driven by the use of advanced technologies such as digital platforms, artificial intelligence, cloud computing, blockchain, and big data. These technologies enable the creation of high-value products and services with strong innovative potential. The study outlines strategic directions for enhancing digital entrepreneurship within the framework of social partnership, both during the wartime crisis and throughout the post-war reconstruction period. It emphasizes the importance of digital tools in supporting socially responsible business practices and integrating vulnerable population groups – including internally displaced persons, veterans, and youth – into economic activities. The article highlights various models of socially responsible digital entrepreneurship that contribute to building inclusive and resilient communities. Special attention is given to the influence of digital entrepreneurship on Ukraine's economic recovery, particularly through the introduction of innovative technologies, the growth of e-commerce, and the expansion of online platforms. These developments not only support economic resilience but also provide opportunities for marginalized groups to participate in and benefit from digital transformation processes. Recommendations are provided to foster the development of digital entrepreneurship in the post-war context. These include supporting startups, investing in innovation, expanding digital infrastructure, and creating an enabling environment for socially-oriented enterprises. The article concludes that digital entrepreneurship is a critical factor in revitalizing Ukraine's economy. It enhances economic sustainability, promotes social cohesion, attracts investment, and strengthens the collaboration between government, business, and civil society.

Key words: digital entrepreneurship, social partnership, social responsibility, digital technologies, conditions of war and post-war reconstruction.

Постановка проблеми. У сучасних умовах, коли Україна перебуває в стані збройного конфлікту та готується до масштабного повоєнного відновлення, надзвичайно важливою стає трансформація економіки через розвиток цифрового підприємництва та інноваційних стартап-екосистем. Цифрові технології відіграють ключову роль у забезпеченні економічної стійкості, створенні нових робочих місць, підвищенні конкурентоспроможності країни на глобальному рівні, а також у розробці технологічних рішень, здатних оперативно реагувати на виклики війни та відновлення. Цифрове підприємництво – це нова форма господарської діяльності, яка базується на використанні цифрових платформ, штучного інтелекту, хмарних обчислень, блокчейн-технологій та BIG

DATA для створення продуктів і послуг, що мають високий інноваційний потенціал. У воєнний час такі підприємства демонструють вищу адаптивність, мобільність і здатність до виживання навіть у складних умовах. Цифрове підприємництво як інструмент соціального партнерства є особливо актуальним в умовах війни та повоєнного відновлення, адже роль цифрових технологій у розвитку підприємництва значно зростає. Використання інноваційних платформ, онлайн-бізнесів, електронної комерції та інших цифрових рішень дозволяє бізнесу швидше адаптуватися до змін, ефективно управляти ресурсами та підтримувати соціальну стабільність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Найсучасніші академічні дослідження включають:

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0719-1546>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9588-7836>

³ ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7779-6813>

1) розвиток мережевої (інтернет-економіки) в умовах цифровізації, в основі якої штучний інтелект та умови поліпшення функціональності та взаємодії з користувачами; забезпечення соціально-економічної безпеки економіки України в умовах діджиталізації (М. Дзямулич, Т. Шматковська, О. Борисюк, М. Скорок, С. Даниленко) [2; 3]. Оцінка цифрової трансформації економіки України вказує, що цифровізація бізнес-процесів, розвиток інфраструктури. Підприємницька культура та кібербезпека є ключовими залізобетонними чинниками стабілізації та зростання економіки (В. Воронкова, А. Череп, О. Череп) [5]; 2) інноваційні європейські практики діджиталізації як ключовий чинник забезпечення соціально-економічної безпеки в умовах глобальних викликів; європейські практики діджиталізації та як інструмент забезпечення соціально-економічної безпеки аналізують (О. Галушак, М. Галушак, Г. Машлій) [1]. Загалом проведений аналіз засвідчив, що розвиток стартап-екосистеми потребує подолання інституційних бар'єрів, а також формування ефективної державної політики та відповідного законодавчого забезпечення, які наразі стримують успішне функціонування стартапів (О. Урбан, М. Дзямулич, Н. Чиж) [4]. Аналітичні та звітні джерела підтверджують динамічний розвиток стартап-екосистеми України, незважаючи на виклики повномасштабної війни. Згідно з Global Startup Ecosystem Report 2025, у 2024 році в Україні функціонувало понад 2 600 активних стартапів, понад 18 % з яких були засновані вже після початку повномасштабного вторгнення [7]. Державна підтримка стартапів реалізується через низку програм, серед яких Innovation Development Fund, Ukrainian Startup Fund (USF) та кластер оборонних технологій BRAVE1 [8].

Постановка завдання. Мета дослідження – проаналізувати теоретичні і практичні аспекти цифрового підприємництва як інструмента соціального партнерства та відповідальності в умовах війни і повоєнного відновлення. **Завдання дослідження:** 1) визначити напрями удосконалення цифрового підприємництва у соціальному партнерстві під час війни і повоєнного відновлення; 2) означити цифрові інструменти підтримки соціально відповідального бізнесу; 3) схарактеризувати цифрове підприємництво як засіб інтеграції вразливих груп населення; 4) розкрити моделі цифрового підприємництва з соціальною відповідальністю.

Виклад основного матеріалу дослідження.

1. Напрями удосконалення цифрового підприємництва у соціальному партнерстві під час війни і повоєнного відновлення

Цифрове підприємництво стає ключовим інструментом у забезпеченні стійкості та розвитку економіки в умовах війни та в період повоєнного

відновлення. Воно виступає платформою для соціального партнерства, об'єднуючи зусилля бізнесу, держави та громадянського суспільства. Завдяки цифровим технологіям можливим стає швидке реагування на виклики, пов'язані з воєнними діями, збереження економічної активності та підтримка вразливих категорій населення. У повоєнний період воно відіграє важливу роль у модернізації економіки, сприяє інтеграції інноваційних рішень та соціальних практик, що зміцнюють соціальну згуртованість і сприяють довготривалому відновленню країни на засадах цифровізації [1].

Удосконалення цифрового підприємництва в умовах війни та повоєнного відновлення є ключовим чинником забезпечення економічної стійкості та соціальної згуртованості. Основні напрями розвитку включають розширення доступу до цифрових технологій для малого і середнього бізнесу, активізацію співпраці між державними структурами, бізнесом і громадськими організаціями, впровадження соціально відповідальних бізнес-моделей [2].

Як засвідчив аналіз, через ефективне соціальне партнерство цифрове підприємництво здатне не лише сприяти швидкому економічному відновленню, а й зміцнити довіру у суспільстві та закласти фундамент для сталого розвитку [3]. Цифрове підприємництво в умовах війни та повоєнного відновлення відіграє важливу роль як інструмент соціального партнерства та відповідальності. Воно сприяє збереженню та розвитку економіки, забезпечує підтримку вразливих верств населення, активізує взаємодію між державою, бізнесом і громадянським суспільством.

2. Цифрові інструменти підтримки соціально відповідального бізнесу

Особливу увагу слід приділити ключовим технологічним напрямкам, які стимулюють розвиток цифрового підприємництва в сучасних умовах. Серед них вирізняються: 1. Штучний інтелект (AI) та машинне навчання (ML) – використовуються для автоматизації процесів, аналізу великих обсягів даних, персоналізації послуг, прогнозування ризиків і моделювання сценаріїв розвитку. В умовах війни такі рішення активно впроваджуються в системи безпеки, спостереження, логістики та навіть гуманітарного реагування. 2. Хмарні технології – забезпечують безперервність бізнесу, масштабованість сервісів та мобільний доступ до цифрової інфраструктури. Хмарні сервіси стають критично важливими для збереження даних, організації віддаленої роботи та підтримки розподілених команд. 3. Блокчейн і Web3 – ці технології створюють можливості для децентралізованого управління бізнесами, прозорого обліку транзакцій, створення нових форм фінансування, включаючи краудфандинг, токенизацію активів та smart-контракти. 4. Інтернет речей (IoT) – використовується

Місце і роль удосконалення цифрового підприємництва у соціальному партнерстві під час війни і повоєнного відновлення

Напрямок	Період війни	Період повоєнного відновлення
Економічна мобілізація	Запуск онлайн-бізнесів, цифрова торгівля в умовах переміщення, оптимізація витрат через автоматизацію	Стимулювання підприємництва через цифрові інструменти, електронна комерція, розвиток цифрових екосистем
Соціальна підтримка	Платформи для адресної допомоги ВПО, ветеранам, сім'ям військових, збір донатів на підприємства через онлайн	Цифрові сервіси для соціального захисту, інклюзія вразливих груп у бізнес-процеси через онлайн-інструменти
Освіта і перенавчання	Онлайн-курси для швидкого опанування IT-спеціальностей, курси з підприємництва, доступ до знань у віддаленому форматі	Програми перекваліфікації, цифрові академії для підприємців, розвиток цифрової грамотності для всіх вікових груп
Партнерство і взаємодія	Швидке об'єднання зусиль через цифрові комунікаційні платформи, спільні ініціативи волонтерів, держави й бізнесу	Системні публічно-приватні партнерства на цифровій основі, міжнародні програми з відновлення, участь громадян у цифровому самоврядуванні
Інфраструктурний розвиток	Збір даних про зруйновані об'єкти, цифрове картографування критичної інфраструктури, застосування IT у логістиці	Відбудова на основі BIM-технологій, smart-рішення для міст, цифрова енергетика, транспорт і водопостачання
Інновації і стартапи	IT-стартапи для вирішення гуманітарних проблем, цифрові сервіси для ЗСУ, телемедицина, стартапи з допомоги вимушеним переселенцям	Технологічні проекти у сфері відбудови, еко-інновації, цифрові платформи для залучення інвестицій, підтримка креативної економіки
Доступ до фінансування	Краудфандингові платформи для МСП, мікрофінансування через цифрові сервіси, онлайн-заявки на допомогу чи кредити	Електронні платформи для доступу до міжнародних фондів, грантів, цифрові банки для підприємців
Цифрове врядування	Е-урядові сервіси для бізнесу: реєстрація, податкова звітність, цифрова ідентифікація	Повна інтеграція бізнесу в цифрові адміністративні процеси, прозорість взаємодії з державою, антикорупційні рішення на базі технологій
Комунікація та інформаційна безпека	Онлайн-платформи для поширення перевіреної інформації, захист цифрових каналів бізнесу від кібератак	Підвищення кібербезпеки підприємств, навчання основам інформаційної гігієни, створення інформаційних систем для підтримки національної безпеки
Експорт і міжнародна інтеграція	Вихід на зовнішні ринки через цифрові платформи, участь у міжнародних онлайн-ярмарках	Цифрова експортна інфраструктура, залучення іноземних клієнтів і партнерів, інтеграція українських МСП у глобальні цифрові ланцюги постачання

Джерело: дослідження авторів

для розробки розумних рішень у галузях безпеки, енергетики, медицини, сільського господарства. У контексті воєнних дій IoT-рішення сприяють контролю об'єктів критичної інфраструктури, моніторингу середовища, оперативному збору даних у реальному часі. 5. Кібербезпека – набуває критичного значення в умовах кібервійни та гібридних загроз. Захист персональних даних, IT-інфраструктури, державних реєстрів і комунікацій стає базовою умовою для сталого розвитку цифрового бізнесу. 6. EdTech та дистанційна освіта – сприяють розвитку людського капіталу, надаючи доступ до актуальних знань і навичок. Це дозволяє формувати нову генерацію підприємців, здатних працювати з інноваціями в глобальному цифровому середовищі. 7. Фінансові технології (FinTech) – прискорюють процеси цифрових платежів, мікрофінансування, інвестування [4].

Інтеграція цих технологій у стартапи та бізнес-процеси не тільки формує конкурентні переваги, але й забезпечує стійкість до криз, адаптивність до змін і високий потенціал масштабування. В умовах воєнного і післявоєнного періоду інновації стають не просто перевагою, а вимогою часу – джерелом національної безпеки, економічної автономії та соціального розвитку. В умовах війни особливої ваги набуває підтримка малих і середніх підприємств через цифрові технології. Партнерство між урядом, бізнесом і міжнародними організаціями сприяє доступу до передових технологій, відновленню інфраструктури, створенню нових робочих місць і підвищенню якості життя. У цьому контексті особливе значення має відновлення пошкоджених або зруйнованих підприємств за допомогою цифрових платформ, а також інтеграція соціальних проектів у цифрову економіку, що дозволяє

Механізми реалізації цифрового підприємництва у соціальному партнерстві у контексті міжнародного партнерства та інтеграції у глобальні ланцюги

Напрямок	Суть/Зміст	Мета	Механізми реалізації	Очікуваний ефект
1. Розвиток цифрової експортної інфраструктури	Створення електронних платформ, хмарних рішень, сервісів для експорту	Забезпечення швидкого виходу МСП на зовнішні ринки	Е-платформи B2B/ B2C, електронні митниці, цифрові сертифікати	Розширення експортного потенціалу, диверсифікація ринків
Залучення іноземних клієнтів і партнерів через цифрові інструменти	Використання маркетингових, соціальних, CRM, автоматизованого email-маркетингу	Побудова ефективних комунікацій з міжнародною аудиторією	Цифровий маркетинг, SEO, онлайн-ярмарки, віртуальні шоуруми	Ріст продажів, міжнародне визнання українських брендів
Інтеграція українських МСП у глобальні цифрові ланцюги постачання	Стандартизація цифрових процесів, сертифікація, участь у цифрових платформах постачання	Підвищення конкурентоспроможності та стабільності ланцюгів	Підключення до e-supply chain платформ (SAP, Oracle SCM), участь у міжнародних проєктах	Стійке відновлення промисловості та експортно-орієнтованого сектору
Створення цифрових кластерів і хабів підтримки підприємництва	Регіональні інноваційні хаби з підтримкою IT-інфраструктури	Посилення співпраці між бізнесом, державою та громадою	Локальні IT-інкубатори, акселератори, грантові програми	Стимулювання місцевого економічного розвитку
Розвиток системи цифрової освіти для підприємців	Онлайн-курси, вебінари, менторські програми з цифрової трансформації	Підвищення цифрової грамотності підприємців	Платформи «Дія. Бізнес», Coursera, edX з фокусом на експорт	Підвищення якості бізнесу, професійна адаптація до цифрових реалій
Формування міжнародного цифрового іміджу України	Просування бренду «Made in Ukraine» у цифровому середовищі	Підвищення довіри до українських підприємств	Участь у міжнародних виставках, цифрова дипломатія, брендинг	Зростання інвестицій, відкриття нових ринків
Соціальне підприємництво в цифровій формі	Впровадження моделей цифрового соціального підприємництва	Розв'язання соціальних проблем через бізнес	Краудфандинг, е-волонтерство, digital impact-проєкти	Посилення соціальної відповідальності бізнесу під час відновлення
Кібербезпека та цифрова стійкість підприємств	Захист цифрових операцій в умовах воєнної та поствоєнної нестабільності	Безпечна робота в хмарних системах і при роботі з іноземними партнерами	Впровадження стандартів ISO, кіберстрахування, навчання з кібергігієни	Захист бізнесу від атак і збоїв, збереження даних

Джерело: дослідження авторів

створювати інклюзивні бізнес-моделі з урахуванням соціальних потреб, таких як доступність продуктів, послуг і робочих місць для вразливих груп населення [5].

Цифрові інструменти відіграють ключову роль у підтримці соціально відповідального бізнесу, особливо в умовах війни та повоєнного відновлення. Вони забезпечують ефективне управління ресурсами, прозорість фінансових операцій, зручну комунікацію з клієнтами та партнерами, а також сприяють професійному розвитку працівників і соціальній інтеграції вразливих груп. Використання краудфандингових платформ, CRM-систем, онлайн-освітніх ресурсів, e-commerce та інноваційних сервісів дозволяє бізнесу не лише

виживати у складних умовах, а й активно сприяти відбудові економіки, формуванню партнерських мереж і розвитку громад [6].

3. Цифрове підприємництво як засіб інтеграції вразливих груп населення

У сучасних умовах цифрова трансформація проникає у всі сфери життя, зокрема в економічну діяльність та соціальні процеси. Цифрове підприємництво, завдяки гнучкості, доступності та відносно невисокому порогу входу, створює нові можливості для включення вразливих категорій у процеси створення доданої вартості, самозайнятості та соціального впливу. Воно дозволяє здійснювати діяльність незалежно від місця проживання, що є надзвичайно важливим для осіб,

Цифрові інструменти підтримки соціально відповідального бізнесу

Напрямок	Цифровий інструмент	Призначення	Приклади	Очікуваний ефект
Фінансування	Краудфандингові платформи	Збір коштів для соціальних ініціатив і стартапів	«Спільнокост», GoFundMe, StartSomeGood	Залучення громадської підтримки, швидкий старт соціальних проєктів
	Онлайн-банкінг та фінтех-додатки	Просте управління фінансами, мікрокредитування	Monobank, Revolut, Wise	Фінансова стабільність підприємств, доступ до швидких кредитів
Комунікації та залучення	Платформи соціальних медіа	Просування соціальної місії, комунікація з аудиторією	Facebook, Instagram, TikTok	Зростання обізнаності, підтримка споживачів, збільшення продажів
	CRM-системи	Управління взаємовідносинами з клієнтами та партнерами	Salesforce, HubSpot	Підвищення лояльності клієнтів, ефективна робота з партнерами
Електронна комерція	E-commerce платформи	Продаж товарів/послуг онлайн з соціальною складовою	Etsy, Shopify, Rozetka Marketplace	Створення нових ринків збуту, підтримка малого бізнесу
	Управління та прозорість	ERP-системи	Автоматизація бізнес-процесів, прозорість діяльності Odoo, SAP	Зменшення витрат, підвищення ефективності, антикорупційний ефект
	Блокчейн-рішення	Прозорі транзакції, відстеження соціальних витрат	Ethereum, Everledger	Довіра з боку інвесторів і донорів, контроль цільового використання коштів
Освіта і розвиток	Онлайн-платформи для навчання	Підвищення кваліфікації працівників, інклюзія	Prometheus, Coursera, EdEra	Професійне зростання, працевлаштування ВПО, ветеранів, молоді
	Вебінари та digital-академії	Навчання бізнесу соціальної відповідальності та цифровим навичкам	Google Digital Workshop, Diia Business	Розширення цифрової грамотності, підготовка лідерів сталого бізнесу
Підтримка персоналу	HR-платформи та чат-боти	Автоматизація управління персоналом, підтримка морального стану	PeopleForce, SmartBot	Оптимізація кадрової політики, психологічна підтримка співробітників
	Платформи для дистанційної роботи	Гнучка організація праці під час війни	Slack, Zoom, Google Workspace	Безпека персоналу, збереження продуктивності
Інновації та сталий розвиток	Інкубатори та акселератори з цифровим компонентом	Підтримка соціальних digital-стартапів	1991 Open Data Incubator, SectorX	Прискорення інновацій, підтримка рішень для відбудови країни
	Платформи ESG-аналітики	Оцінка екологічної, соціальної та управлінської відповідальності підприємства	EcoVadis, GoodOnYou	Формування репутації сталого бізнесу, залучення інвесторів

Джерело: дослідження авторів

переміщених унаслідок бойових дій [7]. Таким чином, цифрове підприємництво виступає не лише інструментом економічного зростання, але й потужним засобом інтеграції вразливих груп населення. Його подальший розвиток потребує цілеспрямованої політики підтримки, доступу до цифрової інфраструктури, навчальних програм та фінансових інструментів, зокрема для найменш захищених категорій громадян [8].

Цифрове підприємництво виступає ефективним засобом соціально-економічної інтеграції

вразливих груп населення, особливо в умовах війни та повоєнного відновлення. Цифрове підприємництво виступає ефективним засобом соціально-економічної інтеграції вразливих груп населення, особливо в умовах війни та повоєнного відновлення [9].

4. Моделі цифрового підприємництва з соціальною відповідальністю

Цифрове підприємництво з соціальною відповідальністю – це форма підприємницької діяльності, що поєднує використання цифрових технологій із

Цифрове підприємництво як засіб інтеграції вразливих груп населення

Компонент	Характеристика / Приклади	Очікуваний результат / Вплив
Цільова група	ВПО, ветерани, особи з інвалідністю, жінки, молодь, мешканці зруйнованих територій	Соціально-економічна інтеграція, подолання безробіття, активізація участі в громадському житті
Форма діяльності	Онлайн-бізнес, фріланс, маркетплейси, надання цифрових послуг, соціальні стартапи	Самозайнятість, гнучке працевлаштування, створення нових робочих місць
Цифрові інструменти	Платформи: Etsy, Shopify, Upwork, Diia. Business, Prometheus, Спільнокошт	Доступ до ринку, онлайн-освіта, залучення фінансування
Механізми підтримки	Онлайн-навчання, менторство, мікрофінансування, інкубатори, цифрові гранти, державні програми	Підвищення цифрової грамотності, розвиток бізнес-компетенцій, розширення доступу до ресурсів
Соціальний ефект	Створення інклюзивного середовища, зменшення ізоляції, формування громадських зв'язків	Зміцнення соціального капіталу, згуртованість, участь у відновленні країни
Територіальний аспект	Віддалені регіони, деокуповані території, громади з високим рівнем міграції	Відновлення місцевої економіки, регіональний розвиток через цифрову зайнятість
Освітній компонент	Курси з цифрових професій (маркетинг, IT, дизайн), бізнес-інкубатори для вразливих груп	Перекваліфікація, формування навичок майбутнього
Партнерство	Співпраця держави, бізнесу, громадських організацій, міжнародних донорів	Сталий розвиток цифрового підприємництва, комплексна соціальна політика
Ризики / Бар'єри	Низька цифрова грамотність, брак технічного забезпечення, обмежений доступ до фінансів	Необхідність програм підтримки, інфраструктурних рішень, освітніх і фінансових стимулів
Стратегічна перспектива	Інтеграція цифрового підприємництва в державну політику відновлення, підтримка соціального бізнесу	Стойке суспільство, економіка участі, інклюзивне післявоєнне відновлення

Джерело: дослідження авторів

Основні моделі цифрового підприємництва з соціальною відповідальністю

Модель цифрового підприємництва	Зміст, характеристика
Соціальні e-commerce платформи	Онлайн-магазини, які продають продукцію, виготовлену соціально вразливими групами (ветеранами, людьми з інвалідністю, ВПО). * Частина прибутку спрямовується на підтримку соціальних проєктів. * Приклад: українські бренди, що працюють за принципом «купуєш – допомагаєш».
Цифрове соціальне підприємництво	* Бізнеси, що використовують цифрові інструменти (сайти, додатки, платформи) для вирішення соціальних проблем: доступу до освіти, охорони здоров'я, зайнятості. * Приклад: платформи дистанційного навчання для ВПО або проєкти цифрової психологічної підтримки.
Маркетплейси для мікробізнесу	* Онлайн-платформи, що об'єднують малих виробників із регіонів, постраждалих від війни, і допомагають їм виходити на ринок. * Принцип: зменшення бар'єрів для підприємництва + соціальний ефект у громадах.
Фріланс-платформи з інклюзивним підходом	* Цифрові сервіси, що надають замовлення та менторську підтримку людям з обмеженими можливостями, студентам або ВПО. * Мета - забезпечення доступу до цифрової праці.
Краудфандингові та благодійні платформи	* Онлайн-сервіси, які фінансують соціальні ініціативи, стартапи з соціальною місією чи підтримують громади. * Приклад: «Спільнокошт», «RazomGo» тощо.
ESG-орієнтовані цифрові компанії	Бізнеси, що звітують про вплив на довкілля, суспільство та управління (Environmental, Social, Governance) і впроваджують цифрові рішення для сталого розвитку

активним урахуванням соціальних, екологічних та етичних аспектів. Йдеться не лише про прибуток, а й про внесок бізнесу у вирішення актуальних суспільних проблем, особливо в умовах воєнних дій, соціальної нестабільності та післявоєнного відновлення. Соціальна відповідальність у цьому випадку є не додатком до бізнесу, а його інтегрованою частиною.

Ключові ознаки моделей: 1) цифрова форма ведення бізнесу (інтернет, мобільні додатки, платформи); 2) соціальна місія або чітко окреслений вплив на суспільство; 3) прозорість і звітність (часто завдяки технологіям як-от блокчейн); 4) партнерство з громадськими або благодійними організаціями; 5) довгострокова орієнтація на результат, а не лише прибуток. У перспективі такі моделі можуть стати основою сталої повоєнної економіки України.

Висновки. Цифрове підприємництво є важливим інструментом повоєнного економічного відновлення України. Воно сприяє збереженню економічної активності, розвитку нових бизнес-моделей, інтеграції вразливих груп населення та залученню інвестицій. Для максимізації його потенціалу необхідно продовжувати розвивати цифрову інфраструктуру, підтримувати інновації та забезпечувати доступ до цифрових технологій для всіх верств населення.

Практичні рекомендації:

1. Розвиток інфраструктури цифрових хабів. Створення регіональних та галузевих цифрових хабів, які надаватимуть доступ до технологій, навчання та консультацій для підприємців, особливо з числа вразливих груп населення.
2. Підтримка стартапів та інноваційних проєктів. Запровадження програм фінансування та менторської підтримки для стартапів, орієнтованих на вирішення соціальних та економічних проблем, зокрема через участь у програмах ЄС, таких як «Цифрова Європа».
3. Інтеграція цифрових технологій у державне управління. Розширення функціоналу платформи «Дія» для надання електронних послуг бізнесу та громадянам, зокрема в сферах реєстрації підприємств, податкового адміністрування та доступу до фінансових ресурсів.
4. Стимулювання цифрової трансформації бізнесу. Надання ваучерів та грантів для мікро- та малих підприємств на впровадження цифрових рішень, зокрема в сферах бухгалтерії, маркетингу та управління ланцюгами постачання.
5. Розвиток цифрових ринків праці. Підтримка платформ для фрілансерів та віддалених працівників, зокрема через забезпечення доступу до міжнародних ринків праці та створення умов для розвитку гнучкої зайнятості.
6. Інтеграція військових технологій у цивільний сектор. Адаптація розробок у сфері безпілотних технологій, кібербезпеки та робототехніки для використання в цивільному секторі,

зокрема в агропромисловості, логістиці та охороні здоров'я.

7. Підтримка інклюзивного підприємництва. Розробка програм підтримки для підприємців з числа внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, жінок та молоді, зокрема через надання доступу до фінансових ресурсів, навчання та менторської підтримки.
8. Залучення міжнародних інвестицій. Розробка стратегій залучення іноземних інвестицій у цифрові та інноваційні проєкти, зокрема через участь у міжнародних програмах фінансування та створення сприятливого інвестиційного клімату.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Галушчак О., Галушчак М., Машлій Г. Цифровізація в Україні: еволюційні перетворення. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 2 (81). С. 155–163. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02
2. Дзямулич М. І., Шматковська Т. О., Борисюк О. В. Великі дані та їх роль у формуванні цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2021. Том 70. № 3. С. 16–21.
3. Скорик М. О., Даниленко С. В. Євроінтеграція як рушій економічних змін в Україні під час війни. *Бізнес-інформ*. 2025. № 3. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47>
4. Урбан О. А., Дзямулич М. І., Чиж Н. М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації світової економіки. *Економічний форум*. 2023. № 2. С. 47–52.
5. Череп А., Воронкова В., Череп О. Цифрова трансформація суспільства як необхідна умова його інноваційного розвитку. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2022. № 2. С. 68–73.
6. Якушко І. В. Передумови виникнення цифрової трансформації та фактори її розвитку в економічних системах. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія «Економіка та управління»*. 2022. № 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-05>
7. Lawrence, Cate. Rebuilding through innovation: Ukraine's tech transformation. Cate Lawrence. Tech. eu. 24 липня 2025. URL: <https://tech.eu/2025/07/24/rebuilding-through-innovation-ukraines-tech-transformation/> (дата звернення: 1.08.2025).
8. Ukraine's Startup Ecosystem Spotlited by Tech. eu. Ukraine's Startup ecosystem spotlighted by Tech. eu: 10 companies to watch in 2025. *Digital State UA*. URL: <https://odessa-journal.com/ukraines-startup-ecosystem-spotlighted-by-techeu-10-companies-to-watch-in-2025/> (дата звернення: 1.08.2025).
9. Ukraine's Startup Ecosystem Spotlited by Tech. eu. Ukraine's Startup ecosystem spotlighted by Tech. eu: 10 companies to watch in 2025. *Одеський Журнал; Цифрова держава (Digital State UA)*. 31 липня 2025. URL: <https://odessa-journal.com/ukraines-startup-ecosystem-spotlighted-by-techeu-10-companies-to-watch-in-2025/> (дата звернення: 1.08.2025).

REFERENCES:

1. Galushchak O., Galushchak M., Mashliy G. (2023). Tsyfrovizatsiia v Ukraini: evoliutsiini peretvorennia [Digi-

talization in Ukraine: evolutionary transformations]. *Halyskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, no. 2, pp. 155–163. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.0

2. Dziamulych M. I., Shmatkovska T. O., Borysiuk O. V. (2021). Velyki dani ta yikh rol u formuvanni tsyfrovoy ekonomiky [Big data and its role in shaping the digital economy]. *Galytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, vol. 70(3), pp. 16–21.

3. Skoryk M. O., Danylenko S. V. (2025). Yevrointehratsiia yak rushii ekonomichnykh zmin v Ukraina pid chas viiny [European integration as a driver of economic changes in Ukraine during the war]. *Biznes-inform – Biznes-inform*, no. 3, pp. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-3-41-47>

4. Urban O. A., Dziamulych M. I., Chyzh N. M. (2023) Kontseptsia stalogo rozvytku v umovakh globalozatsii svitovoi ekonomiky [The concept of sustainable development in the conditions of globalization of the world economy]. *Ekonomichnyi forum – Economic forum*, vol. 2, pp. 47–52.

5. Cherep A., Voronkova V., Cherep O. (2022). Tsyfrova transformatsiia suspilstva yak neobkhidna umova yoho innovatsiinoho rozvytku [Digital transformation of society as a necessary condition for its innovative development]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti – Theory and practice of intellectual property*, no. 2, pp. 68–73.

6. Yakushko I. V. (2022). Peredumovy vynyknennia tsyfrovoy transformatsii ta faktory yii rozvytku v ekonomichnykh systemakh. [Prerequisites for the emergence of digital transformation and factors of its development in economic systems]. *Problemy suchas-nykh transformatsii. Seriia “Ekonomika ta upravlin-nia” – Problems of modern transformations. Series “Economics and Management”*, no. 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-05>

7. Lawrence, Cate (2025). Rebuilding through innovation: Ukraine’s tech transformation. Cate Lawrence.Tech.eu. July 24, 2025. URL: <https://tech.eu/2025/07/24/rebuilding-through-innovation-ukraines-tech-transformation/> (accessed August 1, 2025).

8. Ukraine’s Startup Ecosystem Spotlited by Tech. eu (2025). Ukraine’s Startup ecosystem spotlited by Tech.eu: 10 companies to watch in 2025. *Digital State UA*. Available at: <https://odessa-journal.com/ukraines-startup-ecosystem-spotlited-by-techeu-10-companies-to-watch-in-2025/> (accessed August 1, 2025).

9. Ukraine’s Startup Ecosystem Spotlited by Tech. eu (2025). Ukraine’s Startup ecosystem spotlited by Tech.eu: 10 companies to watch in 2025. *Digital State UA*. Available at: <https://odessa-journal.com/ukraines-startup-ecosystem-spotlited-by-techeu-10-companies-to-watch-in-2025/> (accessed August 1, 2025).